

T.B.M.M.

UMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: **17 Ekim 2025**

Sayı: **14472**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

35423

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca T.C. Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 16.10.2025

Süreyya Öneş Derici
CHP Muğla Milletvekili

Muğla, Türkiye'nin en verimli zeytinlik, narenciye ve arıcılık alanlarına sahip illerinden biri olmasına rağmen, son yıllarda çiftçilerin geçim koşulları hızla kötüleşmiştir. Artan üretim maliyetleri, düşük alım fiyatları, sulama suyuna erişim zorlukları ve kıyı bölgelerdeki kontrolsüz turizm ile madencilik faaliyetleri tarımsal üretimi ciddi biçimde baskı altına almıştır.

Bu ekonomik sıkışma, özellikle küçük ölçekli çiftçilerin borç ve gelir baskısı altında topraklarını satmak zorunda kalmasına yol açmakta; topraklar çoğu zaman büyük sermaye gruplarının veya turizm yatırımlarının eline geçmektedir. Üretimden kopan yurttaşlar, Bodrum, Milas ve Fethiye gibi kent merkezlerine ya da büyükşehirlere göç etmekte; bu göç dalgaları hem üretici köylerini boşaltmakta hem de kentlerde konut, altyapı ve istihdam krizini derinleştirmektedir.

Özellikle Milas, Yatağan ve Seydikemer gibi tarımsal üretimin yoğun olduğu ilçelerde çiftçilerin tarım dışına itilmesiyle birlikte gıda arz güvenliği ve kırsal kültür kaybı tehlikeli bir boyuta ulaşmıştır. Göç eden aileler, kentte artan yaşam maliyetleri, kira bedelleri ve işsizlikle karşılaşmakta; bu durum yalnızca ekonomik değil, toplumsal bir yoksullaşmayı da beraberinde getirmektedir.

Bu nedenle, Muğla'da çiftçilerin topraklarını kaybetmesine neden olan ekonomik ve yapısal baskıların, ardından yaşanan göçlerin ve büyükşehirlerdeki kapasite sorunlarının boyutunun ortaya konulması büyük önem taşımaktadır.

1. Son beş yıl içerisinde Muğla genelinde tarımsal faaliyetini sonlandırarak üretimden çekilen çiftçi sayısı kaçtır? Bu çiftçilerin en yoğun bulunduğu ilçeler hangileridir?
2. Muğla'da çiftçilerin borç, arsa spekülasyonu veya turizm-madencilik baskısı sonucu topraklarını satmak zorunda kaldığına dair Bakanlığınızın elinde kayıt veya saha tespiti bulunmakta mıdır?

3. Özellikle Milas, Yatağan, Seydikemer ve Ortaca ilçelerinde tarım arazilerinin el değiştirme oranı nedir? Bu arazilerin yeni sahiplerinin hukuki statüsü (şirket, yatırımcı, bireysel mülk edinici vb.) hakkında veri mevcut mudur?
4. Muğla'dan özellikle Ankara, İzmir, Antalya ve İstanbul'a yönelen göç dalgalarının sosyoekonomik etkilerine ilişkin bir araştırma yapılmış mıdır? Bu göçlerin yarattığı işsizlik ve barınma sorunları konusunda Bakanlığınız diğer kurumlarla koordinasyon içinde midir?
5. Tarım dışına itilen üreticilerin yeniden üretime kazandırılması amacıyla Muğla ilinde uygulanan özel bir kırsal kalkınma programı veya hibe desteği mevcut mudur? Mevcut ise bu hibe desteğinden 2025 yılında kaç vatandaşımız faydalanmıştır?
6. Kırsal kesimdeki üreticilerin topraklarını koruması için faiz indirimi, girdi sübvansiyonu ve alım garantisi gibi önlemler gibi yeni bir planlama yapılmakta mıdır?
7. Muğla gibi turizm ve tarımın iç içe geçtiği bölgelerde, tarımsal üretim alanlarının korunması amacıyla Bakanlığınızın yerel yönetimlerle ortak yürüttüğü bir arazi kullanım planı mevcut mudur?